

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

SECȚIA PENTRU PROCURORI

HOTĂRÂREA nr. 873

din 15 septembrie 2020

Prin Hotărârea nr. 787/28.07.2020, Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii a dispus sesizarea Inspecției Judiciare în vederea efectuării unui control la Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism privind modul de comunicare publică din data de 28.07.2020, raportat la prevederile Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, ale Ghidului de bune practici privind relația sistemului judiciar cu mass-media, aprobat prin Hotărârea nr. 197/17.09.2019 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii și ale art. 131 din Constituție, cu referire la art. 6 lit.g) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului.

Prin Raportul nr. 20 – 2866 Inspecția Judiciară a înaintat Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii rezultatul verificărilor privind *modul de comunicare publică din data de 28 iulie 2020 la Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, raportat la prevederile Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, ale Ghidului de bune practici privind relația sistemului judiciar cu mass-media, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 197/2019 și ale art. 6 lit. g) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului.*

Verificările directe la sediul central al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism au fost efectuate în perioada 17-18 august 2020, Raportul fiind înregistrat la Consiliul Superior al Magistraturii cu nr. 1/16587/02.09.2020.

La data de 05.08.2020, a fost înregistrat la Consiliul Superior al Magistraturii referatul nr.1375/C/30.07.2020 al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție privind rezultatele controlului efectuat la data de 29.07.2020 la Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism - Structura Centrală, privind verificarea modului de respectare a dispozițiilor legale în legătură cu publicarea comunicatului de presă din data de 28.07.2020, în cuprinsul căruia au fost descrise acte sexuale explicite privind persoane vătămate minore.

Secția pentru procurori reține că Raportul nr. 20 – 2866 înaintat de Inspectia Judiciară a evidențiat următoarele:

Pe site-ul oficial al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism a fost publicat la data de 28.07.2020 un comunicat de presă, în intervalul orar 10,18-12,30, privind trimiterea în judecată la data de 24.07.2020 a unui inculpat pentru săvârșirea infracțiunilor de viol în formă continuată, pornografie infantilă în formă continuată, corupere sexuală a minorilor în formă continuată și rele tratamente aplicate minorului, fiind indicată, printre altele, modalitatea de comitere a unor fapte reținute prin rechizitoriu, prin descrierea de acte sexuale explicite asupra persoanelor vătămate minore.

Potrivit art. 50 alin. (2) lit. d) din Regulamentul de organizare și funcționare al DIICOT, Biroul de informare și relații publice are următoarele atribuții: „(:....)d) întocmește proiectele comunicatelor de presă, iar după aprobarea lor de către procurorul-șef direcție, le difuzează operativ mass-mediei.”

În conformitate cu art. 5 alin. 3 din Ordinul nr. 235/25.08.2014 al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, privind relația dintre Ministerul Public și mass-media, „Informațiile de interes public din activitatea parchetelor vor fi comunicate mass-media după obținerea acordului scris sau verbal al conducătorului unității de parchet.”, iar potrivit art.2 din Ordinul

2/10

nr.394/08.08.2018 al procurorului șef al DIICOT, „ (...) *efectuarea de comunicări publice...se realizează numai cu acordul procurorului șef direcție, iar în lipsa acestuia, numai cu acordul procurorului șef adjunct de direcție anume desemnat* ”.

Din verificările efectuate de Inspecție a rezultat că aprobarea comunicatului de presă a fost solicitată procurorului șef al DIICOT, acesta înlăturând pasajul cu descrierea explicită a abuzurilor comise față de minori.

După ce au fost primite confirmarea înregistrării dosarului la instanță, acceptul procurorului șef adjunct al secției unde a fost instrumentată cauza și aprobarea verbală a procurorului șef direcție, expertul _____ ce înlocuia la acea dată purtătorul de cuvânt al instituției, aflat în din eroare, a transmis către informaticieni, în vederea postării pe site, varianta comunicatului de presă în forma anterioară prezentării spre aprobare procurorului șef al DIICOT.

După constatarea erorii, în cursul aceleiași zile, procurorul șef al DIICOT a dispus retragerea comunicatului de presă de pe pagina de internet a instituției.

În Raportul înaintat Secției pentru procurori, s-a reținut că publicarea comunicatului de presă în varianta care cuprinde descrierea detaliată a modalității de comitere a faptei, cu referiri explicite privind actele de natură sexuală la care au fost supuse persoane vătămate minore constituie, în sensul celor concluzionate în Raportul supus analizei, o disfuncție în activitatea de comunicare publică a Direcției de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.

Inspecția Judiciară a reținut că, în cadrul comunicatului, deși nu au fost divulgate numele și prenumele inculpatului (ceea ce face dificil de stabilit identitatea acestuia și implicit a copiilor minori, această modalitate constituind o formă de protecție a minorilor-victime ale infrațiunilor), sunt precizate vârsta inculpatului, localitatea în care domiciliază, instanța sesizată și inițialele numelui inculpatului, astfel că, plecând de la aceste informații, se poate ajunge, indirect, la identificarea persoanei.

În acest context, a fost identificată de către inspectorii judiciari ca o vulnerabilitate, folosirea acronimului pentru anonimizarea comunicatului, întrucât.

așa cum s-a reținut și în considerentele Deciziei nr.

pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, această modalitate nu îndeplinește obiectivul anonimizării efective, acronimul fiind susceptibil să conducă indirect la identificarea persoanei.

O altă vulnerabilitate identificată a fost reprezentată de practica aprobării verbale de către procurorul șef al DIICOT a comunicatelor de presă, de natură a crea premise privind publicarea unor comunicate care nu sunt conforme prevederilor legale, în lipsa unei aprobări scrise a acestora.

Inspekția Judiciară a mai reținut că, deși acordul verbal al conducătorului parchetului este avut în vedere în practica de comunicare publică în Ministerul Public, s-a apreciat că această manieră de lucru este justificată doar în situații în care acordul scris nu poate fi obținut (în orele din afara programului sau zilele libere).

Raportat la data de 28.07.2020, verificările au evidențiat că nu a fost elaborată și implementată o procedură operațională, privind comunicarea publică la nivelul Direcției, iar Ordinul nr. 394/08.08.2018 al procurorului șef al DIICOT nu a fost revizuit prin prisma intrării în vigoare a Ghidului de bune practici privind relația sistemului judiciar cu mass-media, aprobat prin Hotărârea nr. 197/17.09.2019 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

În consecință, în opinia inspectorilor judiciari, aceste aspecte de ordin organizatoric pot fi apreciate ca vulnerabilități în realizarea activității de comunicare publică la nivelul Direcției, de natură a crea premisele publicării unor comunicate de presă, care nu sunt conforme prevederilor legale.

Față de cele constatate, Inspekția Judiciară a formulat următoarele propuneri:

- monitorizarea pe o perioadă de 6 luni a activității de comunicare publică a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și informarea Inspekției Judiciare, după expirarea perioadei de monitorizare, cu privire la aspectele constatate;

- revizuirea Ordinului nr. 394/08.08.2018 al procurorului șef al DIICOT, privind organizarea și funcționarea Direcției pe componenta comunicare publică,

urmare a intrării în vigoare a noului Ghid de bune practici privind relația sistemului judiciar cu mass-media, aprobat prin Hotărârea nr. 197/17.09.2019 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

Secția pentru procurori reține că la data efectuării controlului ce formează obiectul Raportului nr.20-2866, Inspekția Judiciară a constatat că deficiențele și vulnerabilitățile mai sus menționate, cu excepția revizuirii Ordinului nr.394/08.08.2018 al procurorului șef al DIICOT, au fost remediate, urmare a măsurilor dispuse de către doamna precum și a celor propuse prin referatul nr.1375/C/30.07.2020 al PICCJ.

Secția pentru procurori reține că situația de fapt și vulnerabilitățile descrise mai sus sunt identice cu cele menționate în referatul nr.1375/C/30.07.2020 al PICCJ.

În cuprinsul acestuia, au fost formulate următoarele propuneri:

- inițierea procedurilor disciplinare cu privire la domnul

în cadrul Biroului de informare și relații publice al DIICOT, în baza art. 247 alin. 1 din Codul muncii și, în conformitate cu prevederile din contractul individual de muncă al acestuia, ca urmare a exercitării cu gravă neglijență a atribuțiilor de serviciu, în raport de cadrul normativ aplicabil;

-înlăturarea vulnerabilităților determinate de practica aprobării verbale de către procurorul șef al DIICOT a comunicatelor de presă, procedură de natură a crea premise privind publicarea unor comunicate de presă, care nu sunt conforme prevederilor legale, printr-o aprobare scrisă a acestora, precum și de folosire a acronimelor în anonimizarea acestora.

Analizând concluziile Raportului nr. 20 – 2866, privind modul de comunicare publică din data de 28 iulie 2020 la Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, raportat la prevederile Legii nr 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, ale Ghidului de bune practici privind relația sistemului judiciar cu mass-media, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.

197/2019 și ale art. 6 lit. g) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului și aspectele care au stat la baza acestor concluzii, Secția pentru procurori constată că acestea sunt întemeiate.

Astfel, publicarea comunicatului de presă din data de 28.07.2020, în varianta care cuprinde descrierea modalității de comitere a faptei, cu referiri explicite privind actele de natură sexuală la care au fost supuse persoane vătămate minore, a fost cauzată de trimiterea de către domnul expert din cadrul Biroului de Informare și Relații Publice, din neglijență, spre publicare, în format electronic, pe mail, a proiectului în forma avută înainte de modificarea de conținut efectuată, odată cu prezentarea acestuia, spre aprobare, de către procurorul șef al Direcției.

Secția pentru procurori reține că articolul 8 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale reglementează *Dreptul la respectarea vieții private și de familie*, dispunând că: „Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora”.

Așa cum s-a statuat în practica Curții Europene a Drepturilor Omului, *viața privată este o noțiune cuprinzătoare, care nu se pretează unei definiții exhaustive, putând să cuprindă multiple aspecte ale identității fizice și sociale ale unei persoane.*

Potrivit Curții Europene, violul și abuzul sexual asupra copiilor implică valori fundamentale și aspecte esențiale ale vieții private, Curtea constatând că art. 8 impune statelor obligația pozitivă de a asigura cetățenilor dreptul la respectarea efectivă a integrității fizice și psihice.

Secția pentru procurori constată că, prin inserarea în cadrul comunicatului de presă a unor detalii explicite de natură sexuală privind modalitatea de comitere a infracțiunilor contra libertății sexuale, a căror victime au fost doi copii minori, s-au

creat premisele unei ingerințe arbitrare a autorității, de natură să aducă atingere dreptului la viață privată al persoanelor vătămate minore, recunoscut de art. 8 din Convenție, constituind o deficiență în activitatea de comunicare publică la nivelul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.

Conform Ghidului de bune practici privind relația sistemului judiciar cu mass-media, adoptat prin Hotărârea nr. 197 din 17 septembrie 2019 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, sistemul judiciar are obligația ca atunci când comunică public informații de interes general, care vizează activitatea parchetelor, să nu încalce drepturi recunoscute de legislația internă și internațională. Or, printre valorile care trebuie protejate în comunicarea publică se numără și protecția vieții private și de familie și dreptul la imagine.

Potrivit art. 30 din Ghid, la cerere, reprezentanților mass-media le pot fi eliberate extrase ale unor acte procesuale, care vor cuprinde situația de fapt, după eliminarea pasajelor din care rezultă informații prin a căror divulgare se încalcă dreptul la respectarea vieții private, iar în cazul infracțiunilor cu privire la viața sexuală, comunicarea este interzisă.

Această interdicție a fost reglementată tocmai în considerarea infracțiunilor contra integrității sexuale, care implică valori fundamentale și aspecte esențiale ale vieții private, iar trimiterea în spațiul public a unui act procesual vizând comiterea unei infracțiuni din această categorie, fără eliminarea, dacă este cazul, a unor pasaje privitoare la viața privată, cu respectarea doar a regulilor privind anonimizarea, creează premisele unei ingerințe în dreptul recunoscut de art. 8 din Convenție.

Secția pentru procurori constată că minorul este o victimă cu un mare risc de victimizare secundară rezultată din comportamentul autorității, așa încât la publicarea unui comunicat de presă cu referire la acesta este necesară respectarea standardelor impuse de:

- art. 131 alin.1 din Constituția României: „În activitatea judiciară, Ministerul Public reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor”.

- art. 12 lit. g din Legea 544 /2001 privind liberul acces la informații de interes

public, conform cărora se exceptează de la accesul liber a cetățenilor cele a căror publicare prejudiciază măsurile de protecție a tinerilor.

- art. 27 alin. 1 și 2 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului: „Copilul are dreptul la protejarea imaginii sale publice și a vieții sale intime, private și familiale.

Este interzisă orice acțiune de natură să afecteze imaginea publică a copilului sau dreptul acestuia la viață intimă, privată și familială”

- art.6 lit. g din același act normativ: „Respectarea și garantarea drepturilor copilului se realizează conform următoarelor principii: ...respectarea demnității copilului; ”

Secția reține că, la data controlului, deficiența și vulnerabilitățile constatate, cu excepția revizuirii Ordinului nr.394/08.08.2018 al procurorului șef al DIICOT, au fost remediate prin măsurile dispuse de către procurorul șef al Direcției.

Cu referire la Ordinul nr.394/08.08.2018, Secția constată că la data de 14.09.2020, procurorul șef al DIICOT a înaintat Consiliului Superior al Magistraturii Ordinul nr. 250/31.08.2020, privind organizarea și funcționarea Direcției pe componenta comunicare publică, urmare a intrării în vigoare a noului Ghid de bune practici privind relația sistemului judiciar cu mass-media, prin care a fost elaborată o nouă procedură operațională privind comunicarea publică la nivelul DIICOT.

Coroborând cele reținute mai sus, Secția pentru procurori va aproba Raportul Inspecției Judiciare nr. 20-2866 privind "modul de comunicare publică din data de 28.07.2020 raportat la prevederile Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, ale Ghidului de bune practici privind relația sistemului judiciar cu mass-media, aprobat prin Hotărârea nr. 197/17.09.2019 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii și ale art. 131 din Constituție, cu raportare la art. 6 lit. g) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului".

Totodată, pentru a preveni eventuale disfuncționalități în relația cu mass-media de natură a crea repercusiuni pe componenta comunicării publice pentru ansamblul

Ministerului Public și pentru a verifica stadiul implementării Ordinului nr. 250/31.08.2020 al procurorului șef al DIICOT pe componenta de comunicare publică. Secția pentru procurori va aproba propunerea din cuprinsul Raportului Inspecției Judiciare, privind monitorizarea pe o perioadă de 6 luni a activității de comunicare publică a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție. în sensul că, la expirarea perioadei de monitorizare, cu privire la aspectele constatate, se va informa Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii (iar nu Inspecția. cum s-a propus).

Secția va constata ca rămasă fără obiect propunerea privind revizuirea Ordinului nr.394/08.08.2018 al procurorului șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, privind organizarea și funcționarea direcției pe componenta comunicare publică, urmare intrării în vigoare a noului Ghid de bune practici privind relația sistemului judiciar cu mass-media, aprobat prin Hotărârea nr.197/17.09.2019 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

Pentru considerentele anterior arătate, în conformitate cu dispozițiile art. 74 lit. h) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, precum și ale art. 56 alin. (2) din Regulamentul privind normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție de către Inspecția Judiciară, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1027/2012, cu modificările ulterioare, prin vot direct și secret, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți,

SECȚIA PENTRU PROCURORI A CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII HOTĂRĂȘTE

Art.1- Aprobă Raportul Inspecției judiciare nr. 20-2866/2020 privind *"modul de comunicare publică din data de 28.07.2020 raportat la prevederile Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, ale Ghidului de bune practici*

privind relația sistemului judiciar cu mass-media, aprobat prin Hotărârea nr. 197/17.09.2019 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii și ale art. 131 din Constituție, cu raportare la art. 6 lit. g) din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului".

Art.2- Aprobă cu modificări propunerea din cuprinsul raportului mai sus menționat, privind monitorizarea pe o perioadă de 6 luni a activității de comunicare publică a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism de către procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în sensul că la expirarea perioadei de monitorizare, cu privire la aspectele constatate, se va informa Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii.

Art.3- Constată ca rămasă fără obiect propunerea privind revizuirea Ordinului nr.394/08.08.2018 al procurorului șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, privind organizarea și funcționarea direcției pe componenta comunicare publică, urmare intrării în vigoare a noului Ghid de bune practici privind relația sistemului judiciar cu mass-media, aprobat prin Hotărârea nr.197/17.09.2019 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii.

Art.4- Prezenta Hotărâre nr. 873/15.09.2020 a Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii se comunică Inspecției Judiciare, procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și procurorului șef al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism.

Data în București, la data de 15 septembrie 2020

Vicepreședinte,
Procuror Tătăruș TOADER

